

met Titiaan op, zooals over twee jaar, wanneer men, naar het plan is, aan Veronese een tentoonstelling zal wijden, de waarde der geheele grandiose Venetiaansche trits in onderlinge vergelijking zal kunnen worden vastgesteld. Titiaan blijft de grootere, dieper peilend wellicht, en bezonkener in beelding en kleur. Bij hem lijkt altijd het mysterie achter de dingen als een bron van dieper gloed. Maar Tintoretto lijkt menschelijker in zijn worsteling, — lichter daardoor ook tot een misstap of tot overdrijving geneigd, — hij komt ons zodoende nader in teederheid of in vervoering en zijn overwinning voert ons mede, waar die van Titiaan ons tot zwijgen brengt.

Zoo brengt Venetië ons waardig zijn edele zonen nader, grootsch en ontroerend, ook nog temidden van de wilde stroomingen van onzen tijd.

H. E. v. G.

BOEKBESPREKING

K. VAN DER GEEST, *Eiland in de Branding*, den Haag, H. P. Leopold's U.M., 1937.

Wat een wonderlijke mengselen van ouderwetsche, soms pathetische romantiek, moderne, koele, vaak vlijmscherpe observatie en warme mensche-lijkheid-van-alle-tijden worden er tegenwoordig toch gebrouwen! Werk van menschen blijkbaar, die met hun hoofd in praktische problemen (waarover zij dan ook dagelijks in de kranten lezen), maar met hun hart, hun bloed, hun gansche eigenlijke wezen in grooter, dieper en aangrijpender mysteriën leven.

Reint de Kruk, de hoofdpersoon van dezen op Schiermonnikoog spelenden roman, is een psychologisch raadsel, en toch volkomen overtuigend menschelijk. Hij is langen tijd de tiran van het eiland, een wreed uitzuigende en oppottende winkelier, verbitterd door tegenslag en ongeluk in zijn jeugd, toegevend nu aan zijn meest zelfzuchtige en wraakgierige neigingen, één en al kille berekening, zou men soms zeggen — en toch ook wêer een man van hart, menschen helpend zonder het minste vertoon, innig gehecht aan zijn buitenechtelijk zoontje en aan eenige van zijn oude dorpsgenooten. Een wonder, maar een wonder zooals wij allen zijn, een mensch op-en-top, wekkend haat en sympathie, verachting en medelijden.

Deze roman van een afgelegen eiland-in-zee, tijdelijk badplaats met zekere reputatie — opbloei en ondergang leert men erin kennen, „grandeur et décadence”, zo goed als in zoo'n machtig levend boek van den ouden, den grooten Balzac, een levensbeeld dus zooals wij er sinds de opkomst van de moderne roman-litteratuur al tallooze hebben genoten. Maar vreemd, wat men er in mist — tót bl. 147 — dat is . . . de branding, in den titel genoemd. Tot die pagina is het of de schrijver de zee zelf, entourage, oorzaak en voedster van al het eilandelijk bedrijf dat hij beschrijft, niet ziet. Hij spreekt er wel óver, maar ook de lezer ziet geen zee. En dan volgt ineens dat uit-